GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 190. *Dumineca, 24 Augustŭ (5 Septemvre).* 1886.

Braşovŭ, 23 Augustŭ 1886.

Acum iesŭ la ivélă cele ce s'au pusŭ la cale în Franzensbad, între principele de Bismarck şi d-lŭ de Giers, în privinţa Bulgariei. Nu mai încape îndoiélă, principele Alexandru, deşi Germanŭ şi oficerŭ prusianŭ, a fostŭ sacrificatŭ de cătră cancelarulŭ germanŭ.

„Nu putemŭ provoca unŭ rĕsboiu cu Rusia din causa prinţului de Battenberg“, ḑicŭ foile oficióse germane şi organulŭ de frunte bismarkianŭ „Norddeutsche Allg. Ztg.“ declară pe faţă, că cabinetulŭ germanŭ trebue sĕ mérgă în acéstă cestiune mână în mână cu cabinetulŭ rusescŭ, fiindcă la dincontră Germania va fi aruncată într'unŭ rĕsboiu îngrozitorŭ.

Principele Alexandru a avutŭ negreşitŭ cunoscinţă de cele ce s'au stabilitŭ în Franzensbad între cei doi cancelarĭ puternicĭ, când, în ḑiua de 31 Augustŭ a. c., a făcutŭ o încercare de a se apropia de Ţarulŭ, adresându-i o scrisóre în care îlŭ asigură de devotamentulŭ sĕu neclintitŭ, finindŭ cu următórele semnificative cuvinte: „Rusia dându-mĭ coróna numai în mânile Suveranului ei sunt gata a o depune“.

Rĕspunsulŭ ce l'a primitŭ prinţulŭ Alexandru la telegrama sa este câtŭ se póte de rece, ba chiarŭ respingĕtorŭ. Ţarulŭ desaprobă reîntórcerea prinţului în Bulgaria şi la rugarea acestuia, „ca împĕratulŭ sĕ autoriseze pe generalulŭ Dolgorucov sĕ se înţelégă cu elŭ“, Ţarulŭ rĕspunde: „Mĕ voiu reţiné dela orĭ-ce amestecŭ în trista stare, la care e redusă Bulgaria, câtŭ timpŭ rĕmâneţĭ în ea“.

Ţarulŭ finesce ḑicêndŭ: „Alteţa Vóstră va aprecia ce e de făcutŭ. Imĭ reservŭ a judeca ceea ce îmĭ comandă memoria venerată a părintelui meu, interesulŭ Rusiei şi pacea în Orientŭ.“

„Interesulŭ Rusiei,“ étă punctulŭ împrejurulŭ căruia se învêrtescŭ tóte. De voinţa poporului bulgarŭ şi de interesulŭ Bulgariei nicĭ pomenire nu se face. Rusia pretinde în modŭ categoricŭ retragerea prinţului Alexandru, fiindcă acésta convine interesului sĕu.

Cuprinsulŭ scrisorilorŭ din vorbă nu credemŭ sĕ fiă aprocrifŭ, după ce „Agenţia Havas“ asigură, că aceste scrisorĭ au fostŭ publicate în „Ḑiarulŭ Oficialŭ“ din St. Petersburgŭ. Şi décă suntŭ adevĕrate, atuncĭ nu mai este speranţă de-o reconciliare între Ţarŭ şi prinţulŭ Alecsandru, atuncĭ tóte mijlocirile, ce s'ar face dela Berlinŭ, vorŭ rĕmâné zadarnice.

„Alteţa Vóstră veţĭ apreţia ce e de făcutŭ“ ḑice Ţarulŭ cătră prinţulŭ Alexandru şi în aceste cuvinte ironice se resumă tótă însemnătatea situaţiunei anormale de faţă. Viitórea ei desfăşurare depinde dela decisiunile ce le va lua prinţulŭ bulgarŭ.

Se anunţă din mai multe părţĭ, că prinţulŭ Alexandru a intratŭ erĭ în Sofia. Primirea ce i s'a făcutŭ va fi fostŭ, suntemŭ siguri, câtŭ se póte de simpatică, cu tóte aceste însĕ multă amărăciune trebue că a cuprinsŭ inima vitézului prinţŭ, când se va fi gânditŭ la viitorŭ.

Deşi se vede îmbrăţişatŭ şi aclamatŭ de poporŭ, iubitŭ de toţĭ pentru devotamentulŭ, ce l'a doveditŭ în lupta pentru mărirea şi liberarea Bulgariei, prinţulŭ Alexandru trebue sĕ se gândéscă în mijloculŭ uralelorŭ poporului şi a armatei la — despărţire.

Póte fi o sórte mai amară ca acésta? Prinţului Alexandru i se întinde păharulŭ celŭ amarŭ şi probabilŭ că 'lŭ va bea — căcĭ aşa pretinde „interesulŭ Rusiei.“

Evenimentele din Bulgaria.

„Die Post“ din Berlinŭ, care trece ca o fóiă ce adesea se inspiră de cancelaria germană, ḑice că în casulŭ când principele s'ar întórce la Sofia, poporulŭ va cere unirea Bulgariei cu Rumelia şi ereditatea tronului, ceea-ce arŭ aduce marĭ dificultăţĭ din partea Rusiei şi'a Turciei.

„Petersburgskija Viedomosti“, polemisând contra lui Katkov şi contra ḑiarului „Novoje Vremja“, arată că ocupaţiunea imediată a Bulgariei este imposibilă. Pe uscatŭ drumulŭ spre Bulgaria este închisŭ şi pentru o debarcare de pe mare îi lipsescŭ Rusiei mijlócele trebuincióse. Mai departe lipsesce înţelegerea cu România care se găsesce în óre care dependinţă de Europa, Numitulŭ ḑiarŭ pune în vederea publicului rusescŭ sĕ se feréscă de o nouă sentimentalitate politică. Imediata ocupaţiune pentru restabilirea ordinei în Bulgaria, ar face din Rusia gendarmulŭ Europei, i-ar impune marĭ sacrificii, fără de a aduce vre unŭ serviciu intereselorŭ rusescĭ. Nu'ĭ vorbă, eventualitatea ocupaţiunei nu trebue perdută din vedere, dér acum este imposibilŭ d'a precisa momentulŭ ocupaţiunei.

Principele Alexandru a adresatŭ, pe când se afla in Cernăuţĭ, următórea telegramă lui Stambulov: „Viu, şi după revista ce voiŭ face trupelorŭ décă vomŭ fi destulŭ de tarĭ, voiŭ pleca la Sofia în fruntea acelora, carĭ ne-au ajutatŭ încă o dată la biruinţă. Punŭ nădejdea în Dumneḑeu şi în credincioşii mei tovarăşĭ de luptă. Alexandru.“

Corespondentele din Bucurescĭ alŭ ḑiarului parisianŭ, „Le Temps“ îi comunică că, după câtŭ se spune, căpitanulŭ Carabaroff de remuşcare că a trădatŭ pe principele Alecsandru, s'ar fi sinucisŭ.

„Gazeta de Halle“ află din isvorŭ sigurŭ din Darmstadt, că ce-i din Berlinŭ au fostŭ informaţĭ din Petersburg despre necesitatea unei schimbărĭ de tronŭ în Bulgaria, dér că lucrulŭ s'a schimbatŭ după mersulŭ conjuraţiunei din Sofia. O casă de Bancă din Viena ar fi oferitŭ principelui Alexandru unŭ creditŭ de cincĭ milióne în casulŭ când ar avea nevoiă.

„Monitorulŭ Oficialŭ“ din Bucurescĭ desminte scirea, că Regele României a trimisŭ prinţului Alexandru suma ce i era necesară pentru a se reîntórce în Bulgaria.

„Prunculŭ Românŭ“ ḑice că şcóla de cadeţĭ din Sofia a fostŭ închisă şi regimentele care au luatŭ parte la complotŭ au fostŭ desarmate. Oficerii au fostŭ însĕ arestaţĭ.

Corespondentulŭ din Darmstadt alŭ ḑiarului „Daily News“ spune că principele Alexandru a fostŭ îndemnatŭ sĕ se întórcă în Bulgaria de cătră o putere, care pe lângă cuvintele ei va lăsa la nevoe sĕ urmeze şi fapte. E temere ca situaţia sĕ nu se schimbe în rĕu peste cate-va ḑile. Principele Alexandru înainte de plecarea sa din Lembergŭ ar fi primitŭ o depeşă dela principele Bismark.

Acelaşĭ ḑiarŭ află din Petersburg, că între cabinetele din Petersburg, Viena şi Berlinŭ, se face unŭ schimbŭ de vederĭ cu privire la o eventuală ocupaţie a Bulgariei de cătră Ruşĭ.

Pressa şi evenimentele bulgare.

„Moskowskija Wjedomosti,“ ocupându-se cu contra revoluţiunea din Bulgaria, despre a cărei isbêndă se vede încă a nu avea o deplină şi esactă informaţiune, scrie următórele: „Principele a fostŭ alungatŭ; dér creaturile lui au rĕmasŭ în ţéră şi mai cu sémă în armată. Turburările actuale dovedescŭ, că nu s'a sfîrşitŭ încă totulŭ. Póte că se vorŭ nasce nouĕ revoluţiunĭ, se vorŭ începe noue desbinărĭ; totulŭ atêrnă de atitudinea Rusiei.

Rusia trăindŭ în relaţiunĭ amicale cu puterile vecine, póte face ordine în Bulgaria. Celŭ mai bunŭ mijlocŭ pentru restabilirea ordinei este ocuparea Bulgariei de cătră trupele rusescĭ.

Décă ar intra Turcii în ţéră, ei în locŭ de ordine ar face neorêndueli şi urmările ar fi fórte desastruóse pentru Turcia. Numai trupele rusescĭ potŭ sĕ menţină pacea în Bulgaria. Soldatulŭ rusŭ érăşĭ va fi salutatŭ de Bulgarĭ ca unŭ amicŭ şi ca unŭ liberatorŭ.“

„Nowoje Wremja“ ḑice următórele: „Aderenţii principelui Alexandru ar face mai bine, décă ar pleca şi elŭ în esilŭ sĕu décă s'ar alipi de partidulŭ opusŭ. Motivele carĭ au datŭ naştere la întrevederea dela Franzensbad suntŭ uşorŭ de înţelesŭ. In Berlinŭ vĕdŭ că evenimentele actuale din Bulgaria reclamă neapĕratŭ unŭ amestecŭ alŭ Rusiei, şi acum acei din capitala imperiului germanŭ iau mĕsurĭ ca sĕ cunóscă din vreme condiţiunile de interventiune a-le Rusiei.

„Nowosti,“ vorbindŭ de contra-revoluţiune, ḑice că décă Rusia va lua érăşĭ pe Bulgaria sub scutulŭ sĕu, va restabili în ţéră ordinea şi liniştea şi astfelŭ Bulgarii s'ar convinge în realitate că Rusia n'a fostŭ contra unirei. Simpatiile Bulgarilorŭ érăşĭ ar cresce pentru marele imperiu slavŭ, fără alŭ cărui ajutorŭ nicĭ unŭ poporŭ slavonŭ nu póte fi deplinŭ fericitŭ. Rusia nu se va opune unirei Bulgarilorŭ, décă aceştia vorŭ fi aliaţii poporului rusŭ, ca în comunŭ acordŭ sĕ procédă la liberarea lumei slavone de sub jugulŭ Europei occidentale.

O enciclică a Papei Leo XIII.

In ḑilele acestea, Papa Leo XIII, din incidentulŭ serbării revindicării Budei, a adresatŭ episcopilorŭ catolicĭ din Ungaria o enciclică, datată în Roma, 22 Augustŭ 1886, care a produsŭ mare nemulţămire în pressa ungară. Etă cuprinsulŭ enciclicei:

Papa ḑice, că adreséză enciclica cu intenţiune ca sĕ 'şĭ arate vederile sale asupra unorŭ lucrurĭ, carĭ atingŭ binele creştinismului în Ungaria. Spune că „Ungurii au recuceritŭ Buda“. Arată apoi că victoria de lângă Viena asupra Turcilorŭ, „se atribue“ în mare parte Papei Inocenţiu XI. Mai amintesce şi pe alţĭ Papĭ, carĭ au contribuitŭ la nimicirea dominaţiunii turcescĭ în Ungaria.

Catolicismulŭ, ḑice Papa, e impreunatŭ cu multe bunĕtăţĭ, singuraticilorŭ ómenĭ le dă fericirea eternă, ér statelorŭ adevĕrată mărire şi înflorire. Regelui Stefanŭ I Papii i-au datŭ coróna regală, prin Papĭ a suprimatŭ elŭ ruşinóseIe conjuraţiunĭ a-le conspiratorilorŭ, şi a înfruntatŭ victoriosŭ vijeliile duşmane. Cu ajutorulŭ religiunii catolice statulŭ ungarŭ şi-a câştigatŭ gloriă. Ungaria a rĕmasŭ „credinciósă“ catolicismului chiar şi în acele grele timpurĭ, când o „credinţă rĕtăcită“ a smulsŭ pe popórele învecinate din sînulŭ bisericei mame.

Papa arată apoi, cum biserica catolică e atacată de multe rele, între carĭ cele mai periculóse suntŭ raţionalismulŭ şi naturalismulŭ. La acestea se adauge apostasia făţişe a puterii publice, cutezanţa sectelorŭ secrete, ireligiositatea tinerimii. Papa ḑice: religiunea catolică „e o necesitate“ pentru liniştea şi binele publicŭ. Celŭ mai sigurŭ şi mai cu efectŭ mijlocŭ în contra *socialismului* este educaţiunea religiósă a cetăţenilorŭ. Religiunea ordonă, ca şi frica de Dumneḑeu, cum sĕ se supună şi sĕ asculte omulŭ de puterea legitimă; ea opresce pe omŭ d'a fi resvrătitorŭ, ea vrea ca fiăcare sĕ i se dea ce e alŭ sĕu, ca dreptulŭ sĕ fiă neatinsŭ, şi ca acela care au averĭ mai marĭ sĕ sprijinéscă pe cei lipsiţĭ; ea mângăe pe cei nenorociţĭ, promiţêndu-le o viitóre viéţă cu atâtŭ mai fericită, cu câtŭ mai multŭ a suferitŭ omulŭ pe pămêntŭ.

Mişcărĭ civile şi turburărĭ cumplite nu suntŭ în Ungaria, cu tóte astea pericolele ce ne stau înainte impunŭ, ca sĕ fimŭ la pază. Inainte de tóte e de doritŭ, ca în întregŭ regatulŭ Ungariei biserica sĕ se bucure de o deplină şi neştirbită libertate, cum a fostŭ mai nainte, în interesulŭ binelui comunŭ. Dorimŭ înainte de tóte, ca sĕ se înlăture din legĭ totŭ ce stă în contraḑicere cu drepturile bisericescĭ şi ce împedecă catolicismulŭ. In acestŭ scopŭ sĕ lucrămŭ neîncetatŭ, în marginele legii.

Este celŭ mai supremŭ ordinŭ a primi „adevĕrata“ religiune. Pentru imperiulŭ lui Dumneḑeu nicĭ o etate nu e pré slabă. Preoţii suntŭ obligaţĭ a primi în sînulŭ bisericei pe aceia carĭ dorescŭ. Ce privescŭ *căsătoriile*, daţi-vĕ ostenélă ca învĕţătura catolică despre sfinţenia, unitatea şi nedeslegarea legăturii căsĕtoriei sĕ prindă adêncĭ rădĕcinĭ în inimĭ. Căsĕtoria creştinéscă e supusă numai puterii bisericescĭ, sĕ i se spună mereu poporului, ce simte şi învéţă biserica cu privire la acea instituţiune numită *căsătoria civilă;* în ce sensŭ şi cu ce intenţiune sĕ asculte catoliculŭ de o astfelŭ de lege; că din fórte importante temeiurĭ *catolicilorŭ nu le e permisŭ a se căsători cu creştinĭ de confesiune acatolică* şi că cei ce facŭ acésta fără autoritatea şi consimţĕmêntulŭ bisericei păcătuescŭ contra lui Dumneḑeu şi contra bisericei, şi e unŭ periculŭ pentru familii şi pentru state.

De aceea au făcutŭ unŭ serviciu religiunei şi patriei acei bărbaţĭ catolicĭ, carĭ acum doi anĭ au respinsŭ în adunarea legislativă a regatului rugarea d'a se declara valabile căsĕtoriile creştinilorŭ cu evrei. Aşa sĕ se facă totdeuna când e vorba de isbênda causei catolice.

Ce privesce instrucţiunea tinerimii, este aḑĭ celŭ mai înaltŭ şi mai mare interesŭ nu numai alŭ bisericii, ci şi alŭ statului, ca *tinerimea sĕ se créscă din*

copilăriă în morala creştină şi în înţelepciune creştină, ér nu cum se crescŭ în unele scóle numite *neutrale, mixte, lumesci*. Sĕ povăţuiţi mereu pe părinţii de familiă, ca sĕ oprescă pe fii lorŭ dela acele studii, carĭ strică credinţei creştine; totodată sĕ lucraţi într'acolo, ca scólele sĕ primescă instituţiunĭ sănĕtóse şi învĕţătorĭ recomandabilĭ, *carĭ sĕ stea sub conducerea vóstră şi a clerului vostru, şi acésta nu numai la scólele elementare, ci şi la institutele superióre de învĕţămēntŭ*. Şi tóte acestea sĕ rĕmână catolice, pentru promovarea catolicismului, şi în puterea bisericei şi a episcopilorŭ. Sĕ nu suferiţĭ, ca ceea ce e permisŭ comunelorŭ acatolice sĕ se permită bisericei catolice.

Inţelegeţĭ deplinŭ, *în preoţime nu e imprimată numai gloria bisericei, ci şi mântuirea eternă a popórelorŭ*. Seminariele preoţescĭ sĕ formeze preoţĭ bunĭ, avēndŭ de modelŭ pe Cristosŭ. Sĕ nu fiă preotulŭ cuprinsŭ de spiritulŭ profanŭ, de pofta de câştigŭ, séu de grija pentru afacerĭ lumescĭ, ci sĕ se distingă prin virtute şi prin exemplu bunŭ, şi sĕ'şĭ împlinéscă oficiulŭ cu demnitate. Cunoscēndŭ felulŭ simţēmintelorŭ şi moravurile singuraticilorŭ, şi observāndŭ relele, sĕ se ia mĕsurĭ de îndreptare, pentru ca puterea disciplinei bisericescĭ sĕ nu slăbéscă, şi unde e nevoiă sĕ se aplice asprimea sfintelorŭ canóne. Nimicŭ sĕ nu negligeaţĭ ce póte apĕra integritatea învĕţăturii catolice în marea mulţime a poporului şi disciplina evangelică în fapte, în viéţă şi în moravurĭ.

Sĕ se împrăştie scrierĭ salutare, care corĕspundŭ adevĕrului şi conducŭ la virtute. Aceia dintre voi, carĭ se distingŭ prin erudiţiune, prin avere, prin demnitate, prin védă şi prin influinţă, atâtŭ în viéţa publică câtŭ şi cea privată, sĕ promoveze religiunea, causa bisericei şi sĕ nu se codéscă a promova şi înmulţi instituţiunile ce esistă séu se vorŭ înfiinţa pentru promovarea causei catolice.

Papa are încredere, că întregŭ poporulŭ Ungariei va primi voiosŭ cuvintele sale. Buda s'a liberatŭ nu numai prin curagiulŭ rĕsboinicŭ »alŭ Ungurilorŭ,« ci şi prin puterea religiunei. care promite şi pe viitorŭ gloriă în afară şi bunăstare înăuntru.

SCIRILE ḐILEI.

Serbarea revindicării Buda s'a începutŭ cu şedinţa festivă ţinută la 1 Septemvre în presenţa monarchului. După unŭ discursŭ de salutare alŭ primarului Rath a vorbitŭ preşedintele societăţii istorice ungare br. Gabriel Kemeny, în specialŭ despre rolulŭ ce l'a jucatŭ Transilvania acum 200 de anĭ. Apoi a cetitŭ comitele Anton Szecsen unŭ discursŭ memorialŭ, în care a desfăşuratŭ domnirea turcéscă în Ungaria şi efectele ei. In 2 Septemvre a fostŭ mare Te Deum în biserica fortăreţii, la care au asistatŭ miniştrii, deputaţii, marii demnitarĭ, generalii şi corpulŭ consularŭ. Cardinalulŭ şi primatele Simor a pronunţatŭ unŭ discursŭ, desvoltândŭ ce mare importanţă a avutŭ liberarea Budei pentru creştinătate.

—x—

Unŭ învĕţătorŭ ungurŭ se laudă în „Ellenzek,« că din érnă a scăpatŭ şi l'a ajunsŭ primăvéra, ér acum — spre mai marea lui mirare — se pomenesce că şi véra se sfirşesce şi elŭ încă totŭ n'a muritŭ de fóme. Ḑice că nu se află muritorŭ nicĭ chiar în Rusia, care sĕ scie aşa bine răbda ca învĕţătorii ungurĭ. Până acum totŭ a dus'o cum a dus'o, dér acum s'a sfirşitŭ şi cu răbdarea. Apeléză la publiculŭ inteligentŭ ca sĕ-lŭ învețe, cum ar puté elŭ sĕ-şĭ plătescă darea, sĕ contribue la fondulŭ de pensiune, sĕ ajutoreze întreprinderile filantropice, sĕ-şĭ procure ḑiare, ca domnii, şi sĕ se susţină pe sine şi familia de 5 membri cu o léfă anuală de 150 fl. v. a.? Ḑice că şi celŭ mai din urmă visitiu are mai mare simbriă ca ei. Din comitatulŭ Treiscaunelorŭ 38 de învĕţătorĭ nu şi-au primitŭ salarulŭ de pe anulŭ scolasticŭ decâtŭ la mijloculŭ lui Maiu, adecă la sfirşitulŭ anului şi încă şi atuncĭ subtrăgēndu-li-se 50%. Scie pe 2 învĕţătorĭ bĕtrânĭ, carĭ acum de 14 lunĭ nu şĭ-au primitŭ plata; aceştia se gândescŭ, că óre n'ar fi mai bine décă cu fraţii lorŭ Secui cu totŭ ar trece în România? Corespondentulŭ ḑice că şi elŭ a voitŭ s'o facă acésta, dér se teme, că acolo familia lui va fi mai nefericită şi ca aicĭ. — Sĕrmanĭ învĕţătorĭ! Baremĭ banii ce se papă la banchetele Kulturegyletiste de li-s'arŭ da lorŭ! Şi »Kulturegyletulŭ« alérgă după veniturĭ! O cultură, cultură, cum te-au batjocoritŭ, făcēndŭ din tine unŭ instrumentŭ de desnaţionalisare!

—x—

O depeşă din Franzensbad anunţă ḑiarului „Epoca", că s'a celebratŭ căsĕtoria d-şorei Olga de Giers, fiica ministrului de externe rusescŭ, cu d-lŭ George Rosetti Solescu. Ceremonia a fostŭ splendidă. Principele Alexandru Cuza şi principele Dolgoruki erau martorii d-lui Rosetti-Solescu. Printre persónele de distincţiune carĭ asistau la ceremoniă sĕ citéză principesa Elena Cuza, princesele Soltikof şi Galiţin, comtesele de Vogue şi de Steinbock, ducesa Saso-Rufo, dómna Nelidof, principele Urusof, d-nii Nicolai Cretzulescu, colonelŭ Bibescu, George Labovary. D. de Giers plécă îndată la Berlinŭ unde va ave o întâlnire cu principele de Bismarck şi d'acolo va merge la St. Petersburg, fiindŭ chematŭ de împĕratŭ.

—x—

Din Miercurea se scriă către „Sieb. Deutsch. Tgblt.", că în sĕptĕmâna trecută s'au confiscatŭ o mulţime de porcĭ trecuţĭ de contrabandă din România. Se ḑice că porcii suntŭ atâtŭ de eftinĭ în România, încâtŭ satele dela graniţă, cu tótă confiscarea, îşĭ continuă comerciulŭ de contrabandă, ḑicēndŭ că profitulŭ e destulŭ de mare şi atuncĭ când numai alŭ treilea séu alŭ patrulea transportŭ arŭ isbuti sĕ-lŭ vēndă.

—x—

La şcóla civilă de fetiţe cu internatŭ din Sibiiu a »Associaţiunei transilvane« s'au ocupatŭ posturile de profesorĭ şi profesóre în chipulŭ următorŭ: directorŭ Dr. D. P. Barcianu, directóre la internatŭ d-şóra bar. Elena Popp, profesorĭ: Enea Hodoş, Septimiu Albini şi Sabin Barcian, profesóră: d-şóra Aurelia Filipescu.

—x—

Manevrele de tómnă a-le honvedimii din părţile ungare decurgŭ în giurulŭ Budapestei. Cu prilegiulŭ acestora, în urma căldurii celei marĭ şi marşurilorŭ grele, s'au bolnăvitŭ 162 de honvedĭ ér unulŭ a muritŭ. Se ḑice, că nicĭodată manevrele n'au luatŭ atâtea jertfe ca în anulŭ acesta.

—x—

Notarulŭ Samuel Nagy din Nadudvar s'a spēnḑuratŭ, din causă că la o visitare din partea solgăbirĕului s'au constatatŭ neregularităţĭ în administrarea oficiului.

—x—

„Monitorulŭ Oficialŭ« din Bucurescĭ desminte scirea, că ar fi vorba de a se stabili o nunciatură papală în România.

—x—

La Prefectura jud. Ilfovŭ în Bucurescĭ s'a deschisŭ o esposiţiune de lucrurĭ de mână şi industriale făcute de elevii şcólelorŭ rurale.

La 25 Septemvre se va ţiné concursŭ la Iaşĭ pentru ocuparea a 11 burse în şcóla normală superióră din acelŭ oraşŭ.

—x—

Alŭ 7-lea congresŭ alŭ studenţilorŭ universitarĭ din România se va ţiné anulŭ acesta în oraşulŭ Bârladŭ, în ḑilele de 6, 7 şi 8 Semtemvre. Dela 27 curentŭ până la 3 Septemvre, dela 5—7 óre p. m. se vorŭ face înscrierile acelora, carĭ vorŭ voi sĕ ia parte la acestŭ congresŭ; înscrierile se facŭ în calea Griviţei No. 3, localulŭ şcólei normale superióre. Conferinţele ce se vorŭ ţiné anulŭ acesta la congresŭ suntŭ: Omulŭ şi societatea de d. I. Caracaş şi Revoluţia lui Horia, de d. M. Dimitrescu.

Făgăraşŭ, 19 (31) Augustŭ 1886.

(*Producţiunea literară a tinerimei*). Producţiunea literară a tinerimei studióse din jurulŭ Făgăraşului, împreunată cu petrecere de danţŭ, ce s'a datŭ Duminecă în 17 (29) Augustŭ a. c. în »Hotelulŭ Lauritsch« din Făgăraşŭ, a reuşitŭ pe deplinŭ în proporţiă cu puterile intelectuale şi morale de carĭ dispunŭ cei carĭ au înscenat'o. La invitarea acestei tinerimĭ, inspirată de ce e nobilŭ şi frumosŭ, a alergatŭ publicŭ, deşi nu prea numerosŭ, dér destulŭ în impregiurările de faţă, din cele mai îndepărtate comune ale împrejurimei şi şi din locŭ. Intre cei asistenţĭ înregistrezŭ pe domnii Schreiber Ferenz, inspectorŭ regescŭ de scóle, Daniel de Grămoiu, vice-comite, şi Alesandru Micu, vicarŭ foraneu. Programa producţiunei literare s'a esecutatŭ completŭ şi materiile ei au fostŭ ascultate cu interesŭ din partea publicului presentŭ. D-lŭ Nicolae Clonţa în cuvēntulŭ de deschidere a arătatŭ scopulŭ convenirei, care e numai unŭ începutŭ, pusŭ la cale pentru prima dată de tinerimea studiósă din jurulŭ Făgăraşului, care încurageată fiindŭ va mai repeta astfelŭ de producţiunĭ şi pe viitorŭ în timpulŭ feriilorŭ. D-nulŭ Valerie Comşa în disertaţiunea sa: despre egoismŭ şi abnegaţiune din punctŭ de vedere socialŭ, a desfăşuratŭ condamnabilulŭ egoismŭ din punctŭ de vedere patrioticŭ naţionalŭ, din punctŭ de vedere moralŭ-religiosŭ şi din punctŭ de vedere culturalŭ la poporulŭ românŭ. Lucrarea a fostŭ compusă cu multă diliginţă din partea d-lui disertante. D-lŭ Ión Broju a declamatŭ poesia bardului dela Mircescĭ: »Garda Seraiului" cu multŭ entusiasmŭ, dovedindŭ desteritate în modulŭ de predare alŭ poesiei de cuprinsŭ eroicŭ. Esecutarea pe flaută a valsului: „Valurile Dunării" din partea d-lui Valerie Comşa a fostŭ corectă şi plăcută. Musica instrumentală a puţinĭ tinerĭ studioşĭ se vede îmbrăţişată şi adusă la desvoltare până la unŭ gradŭ, la care a putut ajunge şi d-lŭ Comşa, care în cântarea de faţă a sciutŭ aşa bine pronunţa variaţiile cele mai grele pe flaută. Declamaţiunea: din povestea vorbei — acéstă poesiă de cuprinsŭ comicŭ — a plăcutŭ multŭ publicului asistentŭ, care nu mai înceta cu aplausele meritate. S'a finitŭ producţiunea cu romanţa: „De ce n'am pace" cântată ca duetŭ de d-nii Nicolae Aronŭ şi Nicolau Ludu, carĭ au sprijinitŭ întreprinderea tinerimei.

După producţiune a urmatŭ danţulŭ, care a duratŭ până apróape de ḑiuă. Costumulŭ nostru naţionalŭ românescŭ a fostŭ representatŭ şi cu acéstă ocasiune.

Venitulŭ destinatŭ pentru reuniunile femeilorŭ române din Făgăraşŭ de astădată va fi mai micŭ — dér câtŭ de puţinŭ totŭ e bunŭ.

FOILETONU.

Doicile.

Oricine scie, că o mare parte din femeile nóstre îşĭ alăptéză copii prin doicĭ; unele o facŭ acésta sub pretecstŭ că suntŭ bolnave, ér altele pe cuvēntulŭ că aşa cere moda; căcĭ sĕ vedeţĭ d-vóstră, blăstēmata asta de modă — n'ar fi mai fostŭ — şĭ-a virîtŭ códa şi aci, şi póte spre nenorocirea nóstră ca sĕ crescă poporaţiunea elementelorŭ duşmane, ér a ţĕrei acestei sĕ scadă.

Inainte vreme nu mai erau doicĭ şi Româncele cresceau destulŭ de bine mândrii lorŭ feciorași şi pe copiliţele acelea, despre carĭ se povestesce că uimiau lumea cu proverbiala lorŭ frumseţe.

Şi lucrulŭ acesta uşorŭ ni-lŭ putemŭ esplica, décă ne vomŭ aduce aminte de frageda şi patetica îngrijire ce are o mamă pentru copilulŭ sĕu, şi câtŭ de bine îi merge acestuia, când dēnsulŭ cresce pe braţele ei: la sînulŭ maternŭ!

Doicile n'ar fi tocmai aşa de periculóse, décă ele ar fi alese din acelea, carĭ presintă garanţiile cuvenite pentru asigurarea sănĕtăţii copiilorŭ; dér dēnsele — în maioritatea lorŭ — suntŭ recrutate fără nicĭ o prevedere, şi adesea avēndŭ câte o bólă o transmitŭ (prin sĕrutatŭ şi alăptare) pruncilorŭ, carĭ apoi mergŭ de populéză cimitirele, orĭ ducŭ o viéţă amară.

»Ómenii cei mai ilustri, ḑice unŭ medicŭ, doctorii şi filosofii, au privitŭ totdéuna alăptarea prin alte persóne (afară de mamă) ca isvorulŭ tuturorŭ relelorŭ fisice ce potŭ apăsa asupra copilului atâtŭ în presentŭ câtŭ şi în viitorŭ.«

„Esperienţa ḑilnică demonstră, că sentimentulŭ de maternitate nu se substitue prin banĭ. Cu tótă raritatea faptului, ceea ce se póte constata este numai bunătatea unei doicĭ, dér lăcomia, necurăţenia séu neîngrijirea şi starea de ignoranţă în care se găsescŭ, suntŭ lucrurĭ incontestabile."

„Cartea unui doctorŭ englesŭ (Smith) conţine pasagiulŭ următorŭ: Din copii daţĭ afară la doice de către părinţii lorŭ mai multŭ decâtŭ jumĕtate dintrênşii morŭ, o mare parte îi întorcŭ slabĭ şi bolnavĭ, ér o mică parte îi întorcŭ sănĕtoşĭ. Intre multe bóle grave, provenite din alăptarea doicelorŭ, este şi rachitismulŭ (bóla de óse.) Unŭ copilŭ destinatŭ a suferi de acéstă bólă, are multă şansă d'a scăpa prin alăptarea de mamă, pe când fiindŭ alăptatŭ dela doică nicĭodată nu scapă."

Ceva mai multŭ, s'a constatatŭ că doicele potŭ transmite chiarŭ şi viţiurile lorŭ copiilorŭ ce-i alăptéză. Diodorŭ spune că Neronŭ avēndŭ o doică beţivă, mai pe urmă l'a făcutŭ şi pe dēnsulŭ sĕ prindă patima pentru beutură.

Asemenea se ḑice decâtră unii, că doicile au fostŭ causa acelui brutalŭ nesaţiu de mâncare alŭ lui Vitelíu, care în timpŭ de 8 lunĭ, câtŭ ţinŭ domnirea sa, cheltuí numai pe bucate apróape 18 milióne de galbenĭ, şi a acelui desfrēu şi luxŭ nebunŭ aluĭ Basian, care îşĭ compusese unŭ Senatŭ de femei, se îmbrăca femeiesce, îşĭ presărase palatulŭ cu pulbere de aurŭ şi de argintŭ, şi umplea eleşteele cu apă de rosă ca sĕ se scalde.

Unele din mame facŭ încă o faptă şi mai condamnabilă. Interḑicŭ doicei d'a se duce — din când în când — sĕ'şĭ védă copilulŭ, oprind'o chiarŭ şi de a-lŭ aduce câte-odată în curte, şi facŭ acésta ca sĕ créscă alŭ lorŭ frumosŭ şi sĕ aibă lapte de ajunsŭ; dér, doica tânjindŭ de dorulŭ odraslei séle, slăbesce şi, în locŭ sĕ aducă bine mititelului ce hrăneşte, îi face unŭ rĕu considerabilŭ.

Este unŭ prejudiciu acela, că copilulŭ unei mame cresce mai bine când este oropsitŭ copilulŭ doicii!

„Décă doica sciă, ḑice d. dr. Felix, că copilulŭ ei propriu este bine îngrijitŭ, ea va fi mai liniştită, nu va suferi din causa mustrărei de cugetŭ pentru vēnḑarea copilului ei, şi astfelŭ şi copilulŭ strĕinŭ pe care'lŭ alăptéză va prospera mai bine, sugēndŭ lapte sănĕtosŭ, ér nu veninulŭ unei femei păcătóse, chinuită de durerĭ sufletescĭ. Mórtea copilului propriu alŭ docii póte avea o influinţă fórte vătĕmătóre asupra sănĕtăţii copilului strĕinŭ pe care'lŭ alăptéză."

De aceea, atragemŭ seriósa băgare de sémă a mamelorŭ, şi le congiurămŭ ca, orĭ de câte orĭ se vorŭ vedé nevoite a tocmi vr'o doică, sĕ cheme unŭ medicŭ iscusitŭ ca s'o esamineze şi sĕ dea instrucţiunile necesare, spre a nu mai perde din dragii lorŭ îngeraşĭ; căcĭ destulŭ îi împuţinéză anghina şi celelalte bóle.

(„Gazeta Săteanului"). I. Aristotelŭ.

O escursiune pe mare.

In privința campaniei bricului românŭ „Mircea“ pe marea Négră, citimŭ următórele în „Revista armatei“:

Briculŭ Mircea este unŭ micŭ bastimentŭ de rĕsboiu de o construcțiune fórte îngrijită, arborada (catargele) sa înalta, formele sale fine 'i dau unŭ aspectŭ fórte elegantŭ:

Echipagiulŭ bricului se compune din 47 elevĭ, din scóla de marină, 45 de meteloțĭ și 8 oficerĭ avêndŭ unŭ efectivŭ de peste 100 ómenĭ. Acestŭ bastimentŭ după o călĕtoriă de 30 ḑile în marea Négră, unde a visitatŭ: Varna, Sinope pe cóstele Anatoliei, Sukum-Kale în Caucaz și Sebastopolŭ, în ḑiua de 5 Iulie ancora în portulŭ Constanța.

Dupăce comandantulŭ flotilei a trecutŭ în inspecțiune echipagiulŭ, în ḑiua de 11 Iulie, briculŭ eşi în mare pentru a face esercițiĭ de luptă. Fiăcare oficerŭ a comandatŭ manevrele cu pânzele, făcêndŭ mai multe evoluțiunĭ și au avutŭ o completă reușită.

In urma inspecțiunei comandantulŭ flotilei ținù a arĕta mulțumirile sale comandantului bastimentului, căpitanulŭ Irimescu, felicitândŭ în acelașĭ timpŭ pe oficerĭ de abilitatea lorŭ în manevrele cu pânze.

Pe la 20 Iulie briculŭ Mircea primì ordinulŭ de a pleca în Mediterana, visitândŭ porturile următóre: Burgas în marea Négră, Constantinopolŭ, Salonicŭ și diferitele porturĭ din Arhipelag până la insula Syra.

Suntemŭ fórte fericițĭ a vedé pavilionulŭ românŭ purtatŭ de bastimentele nóstre în țĕrile străine, ér oficerii noștri avêndŭ cea mai bună ocasiune a se instrui, căcĭ adevĕrata scólă a marinarului nu este decâtŭ marea.

Deși briculŭ Mircea este unŭ bastimentŭ micŭ însĕ se compórtă fórte bine pe mare, și póte naviga cu cea mai mare siguranță.

Intórcerea va fi pe la finele lui Septemvre, când elevii trebue sĕ încépă cursurile teoretice la scóla din Galațĭ.

Manevrele de tómna în România.

Cetimŭ în „Revista Armatei: „La 6 Septemvre vorŭ începe manevrele de cavaleriă carĭ vorŭ ține până la 1 Octomvre. In acestŭ scopŭ se vorŭ concentra în jurulŭ Buzĕului 6 regimente de călărașĭ și anume: regimentele 3, 4 și 10 din corpulŭ II de armată și regimentele 5, 6 și 12 din corpulŭ III de armată. Aceste regimente compuse din câte 4 escadróne, numĕrândŭ fiă-care câte 112 ómenĭ, vorŭ fi instalate în séra de 5 Septemvre pentru ca a doua ḑi sĕ pótă începe esercițiile.

Aceste regimente vorŭ forma o divisiune compusă din trei brigade. Divisiunea va fi comandată de d. generalŭ V. Crețeanu, inspectorŭ generalŭ alŭ cavaleriei, avêndŭ atașațĭ ca șefŭ de statŭ majorŭ pe d. Al. Lambrino, ér ca oficerĭ de statŭ-majorŭ de dd. căpitanĭ Leonŭ Mavrocordatŭ, dela marele statŭ-majorŭ, C. Corlătescu, dela scóla de cavaleriă, și N. Constantinescu, din regimentulŭ 5 de artileriă. Brigada I, compusă din regimentele 3 și 4, va fi comandată de d. colonelŭ Atanasie Dumitrescu; brigada II, compusă din regimentele 5 și 6, de d. colonelŭ C. Formacŭ, și brigada III, compusă din regimentele 10 și 12, de d. colonelŭ G. Arion.

Impreună cu aceste regimente de cavaleriă vorŭ manevra, dela 19 Septemvre până la 1 Octomvre, trei baterii călăreţe de câte 4 tunurĭ, din regimentele 2, 3 și 7 de artileriă, puse sub comanda unui majorŭ. — Cu direcțiunea serviciului administrativŭ a fostŭ însărcinatŭ de d. sub-intedentŭ N. Sebastianŭ.

Iată și programa acestorŭ manevre: Dela 6—10 Septemvre: scóla de escadronŭ și serviciu de siguranță; Dela 11—15 Septemvre: scóla de regimentŭ și serviciulŭ de siguranță; Dela 16—21 Septemvre: evoluțiunĭ, trei ḑile pentru scóla de brigadă și trei ḑile pentru școla de divisiune; Dela 22—24 Septemvre: esplorărĭ și recunóșterĭ; 25 Septemvre: serviciurĭ de siguranță în stațiune; 26 Septemvre: imbarcarea și debarcarea pe drumulŭ de ferŭ la puncte hotărâte; 27 și 28 Septemvre: marşurĭ de resistență; 29 și 30 Septemvre; manevre de cavaleriă și defilare; 1 Octomvre: pornirea trupelorŭ la garnisónele lorŭ.

Ultime sciri.

St. Petersburgŭ, 2 Septemvre. — „Ḑiarulŭ Oficialŭ“ publică o telegramă adresată Țarului cu data de 31 Augustŭ și în care prințulŭ Alexandru se esprimă cum urméză:

»Sire, reluândŭ în mânĭ guvernulŭ țĕrei mele, îndrăsnescŭ a supune Maiestății Vóstre espresiunea mulțumirilorŭ mele pentru atitudinea representantului vostru la Rusciucŭ. Acésta, prin presența sa oficială la recepțiunea ce mi s'a făcutŭ, a arĕtatŭ poporului bulgarŭ că guvernulŭ imperialŭ nu aprobă actulŭ revoluționarŭ îndreptatŭ contra persónei mele,

In acelașĭ timpŭ solicitŭ Majestăței Vóstre permisiunea de a 'l supune espresiunea recunoscinței mele depline pentru buna-voință ce a avutŭ de a trimite în Bulgaria pe generalulŭ Dolgorukoff. Căcĭ reluând puterea legală în mânĭ, primulŭ meu actŭ este de a esprima Maiestăței Vóstre firma mea intențiune de a face tóte sacrificiele necesare pentru a ajuta mărinimósa gândire a Majestăței Vóstre, și de a face ca Bulgaria sĕ iésă din grava crisă ce străbate.

Rogŭ pe M. V. sĕ autoriseze pe generalulŭ Dolgorukoff sĕ se împace cu mine directŭ și câtŭ se póte de curêndŭ. Voi fi fericitŭ sĕ potŭ da Majestăței Vóstre proba hotărîtóre a devotamentului neclintitŭ de care sunt însuflețitŭ față cu Augusta Vóstră persónă. Principiulŭ monarchicŭ mĕ silesce a restabili legalitatea în Bulgaria și Rumelia.

Rusia dându'mĭ coróna, numai în mânile suveranului ei sunt gata a o depune.«

Țarulŭ a rĕspunsŭ:

Am primitŭ telegrama Alteței Vóstre. *Nu potŭ aproba reîntórcerea Vóstră în Bulgaria, căcĭ prevĕdŭ nisce consecințe sinistre* ce póte aduce acéstă întórcere asupra țĕrei bulgăresci, deja destulŭ de încercată.

Misiunea generalului Dolgorukoff devine inoportună. *Mĕ voiu abține dela orice amestecŭ în trista stare la care e redusă Bulgaria câtŭ timpŭ rĕmâneți în ea.*

Alteța Vóstră va aprecia ce e de făcutŭ.

'Mĭ reservŭ a judeca ceea ce 'mĭ comandă *memoria venerată a părintelui meu, interesulŭ Rusiei și pacea în Orientŭ.*

Filipopolŭ, 2 Augustŭ. — Am vĕḑutŭ chiar în acestŭ momentŭ pe d. Stambulov. Elŭ mĭ-a spusŭ că singurulŭ motivŭ ce póte aduce o intervențiune ruséscă în Bulgaria, ar fi resbelulŭ civilŭ, care voimŭ prin urmare sĕ-lŭ evitămŭ. Insĕ a adausŭ, că resbelulŭ civilŭ va isbucni numai décă ne arătămŭ prea severĭ față cu conpiratorii. Dér în acestŭ momentŭ primescŭ nisce scirĭ din Sofia, anunțându-mĭ că tóte persónele arestate, ca Karavelov, Zancov, Burmov și alții au fostŭ liberațĭ și că prințulŭ e cu totulŭ hotărîtŭ a acorda o amnestiă complectă. Vomŭ face pe lângă acésta totŭ ce e necesarŭ pentru a îmblânḑi pe Țarŭ și a'lŭ împăca cu prințulŭ Alexandru.“

Viena, 2 Septemvre. Ḑiarele din Berlinŭ anunță că o înaltă mediațiune s'ar interpune pentru a ajunge la o împăcare între Țarŭ și prințulŭ Bulgariei. După „Gazeta de Voss“ împĕratulŭ Wilhelm a făcutŭ unŭ demersŭ personalŭ pe lângă Țarŭ pentru a ajunge la o reconciliare între acestŭ din urmă și prințulŭ Alexandru. „Times“ din Londra îndémnă pe prințulŭ Alecsandru sĕ nu negligeze nimicŭ pentru a dobêndi bunele grații ale Țarului. Numitulŭ ḑiarŭ nu pare a avé însĕ mare speranță de reușită.

Constantinopolŭ, 2 Augustŭ. D. Nekliudov, secretarulŭ ambasadei rusescĭ, a plecatŭ la Sofia spre a înlocui pe d. Bugdanov, care a plecatŭ fiă ḑisŭ în concediu.

Sofia, 2 Augustŭ. Scirea rĕspândită de ḑiarele din St.-Petersburg, că ar fi isbucnitŭ în Bulgaria resbelulŭ civilŭ. este cu totulŭ neîntemeiată, pentru că în tótă țéra domnesce ordinea și liniscea cea mai perfectă.

Berlinŭ, 2 Septemvre. „Gazeta Germaniei de Nord,“ vorbindŭ încă odată despre articulele publicate de ḑiarele ultramontane și liberale în privința prințului Alexandru conchide ḑicêndŭ, că nimenĭ nu se póte îndoi că politica trasă de ultramontanĭ și liberalĭ nu espune Germania la marĭ pericule; décă nu vorŭ adera la politica guvernului vorŭ precipita Germania într'unŭ resbelŭ îngrozitorŭ. Reichstagulŭ trebuindŭ sĕ fiă în curêndŭ convocatŭ pentru a ratifica tratatele de comerciu semnate de guvernŭ, inamicii imperiului facŭ politică strĕină.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 4 Septemvre. — O telegramă din Sofia cătră „Egyetertes“ anunță, că prințulŭ Bulgariei ar fi sositŭ deja erĭ la améḑi în Sofia. La primirea lui n'au fostŭ representate consulatele germanŭ, rusŭ și austro-ungarŭ. Scirea are nevoiă de confirmare în tóte părțile sale.

DIVERSE.

Cununiă. — D-lŭ Dr. Basiliu Preda, advocatŭ în Câmpenĭ, și d-șóra Sabina Andreica îșĭ vorŭ serba cununia lorŭ Duminecă în 5 Septemvre c. n. în biserica gr.-or. din Câmpenĭ.

Păstrarea cafelei. — Caféua este fórte primitóre de umeḑélă și mirosurĭ ce îșĭ însușesce fiindŭ alăturea cu alte coloniale cu mirosurĭ. Bunătatea cafelei constă nu numai în specia ei, ci mai cu sémă în modulŭ cum a fostŭ recoltată în colonii, când s'a coptŭ bine, pe vreme uscată, ferită de ploi și de umeḑélă; cum a fostŭ de bine împachetată în sacĭ, cum a fostŭ adusă pe mare, cum a fostŭ ținută prin băcăniile nóstre, prin cămărĭ, cum a fostŭ prăjită și râșnită. Cafeaua fiă râșnită séu neprăjită trebue ferită de vecinătatea piperului, romului și altorŭ lucrurĭ cu mirosulŭ tare. Décă se amestecă cu făină de rădĕcină de cicóre, cu bóbe de orzŭ séu de sĕcarĕ prăjite îșĭ perde aroma ei naturală, de asemenea décă se prăjesce pré tare séu pré puținŭ. O vechiă gospodară din Rîmnicŭ fórte amătóre de cafea bună îmĭ spunea, că nu e permisŭ a se pune în cafea altceva de câtŭ migdale prăjite care îmbunĕtățescŭ multŭ cafeaua și nicĭ a se ține caféua, prăjită și îndesată, altfelŭ decâtŭ în cutii bine astupate.

Șmaculŭ untului. — Untulŭ capătă adesea orĭ diferite mirosurĭ carĭ — deși untulŭ e próspĕtŭ — îlŭ facŭ a nu se mai puté întrebuința, celŭ puținŭ netopitŭ. Aceste alterațiunĭ, șmacurĭ cum ḑicemŭ noi, cei dela țéră, provinŭ din multe pricinĭ precum: felulŭ hranei vacilorŭ, réua îngrijire a coșarelorŭ și grajdurilorŭ, ținerea laptelui în unŭ locŭ pré caldŭ, dér mai alesŭ din causa mirosului beciurilorŭ, chilerelorŭ, unde se ține laptele, smântâna și untulŭ. Decĭ trebue ca laptele și untulŭ sĕ se ție în vase fórte curate și în localurĭ nemucigăióse, unde nu se ține nicĭ varză, nicĭ vinŭ, nicĭ zarzavate.

Din resbelulŭ din 1877—78. — Cetimŭ în »Revista Armatei“: După unŭ lucru de aprópe 7 anĭ „Nosulŭ timp,“ ne spune, că comisiunea specială, instituită în 1879 pe lângă direcțiunea generală de medicină militară pentru a încheia comptulŭ perderilorŭ suferite de armata rusă în timpulŭ rĕsboiului din 1877—78, șĭ-a terminatŭ lucrările în ceea ce privesce armata din Bulgaria. Resultă că perderile acestei armate au fostŭ neînsemnate, căcĭ asupra unui efectivŭ de 592,085 ómenĭ, ea a perdutŭ, în urma rănilorŭ ce au causatŭ morte 6465 ómenĭ, și din causa diferitelorŭ maladii 44,459, cu totulŭ 50,924. Este de observatŭ că nicĭ o armată nu a avutŭ în trecutŭ perderĭ atâtŭ de micĭ în rĕsbóele de aceeașĭ însĕmnătate ca celŭ din 77—78. Perderile armatei sêrbe în timpulŭ campaniei din 1886 au fostŭ de 732 morțĭ, 4570 rănițĭ și 1641 dispăruțĭ asupra unei armate de 56,120, ér nu de mai bine de o sută de mii cum ne spuneau ḑiarele sêrbescĭ și austriace la începutulŭ oștilitățilorŭ.

Umflarea vitelorŭ. — In România multe vite pierŭ pe fiăcare anŭ când pascŭ lacomŭ nu numai trifoiu, luternă, căpriță etc., dér chiarŭ érbă crudă. Ele trebuiescŭ ferite și în casŭ de se umflă décă e în prejurime vr'unŭ veterinarŭ care sĕ sciă mai multŭ ca unŭ potcovarŭ, trebuesce chematŭ d'a da ceea ce se numesce »un coup de trocart“. Décă — probabilŭ — cultivatorulŭ n'are la'ndemână unŭ asemenea omŭ specialŭ, sĕ-i dea pe gâtŭ conținutulŭ unui paharŭ cu apă în care se turnase 20 picăturĭ de alcali volatil. Décă și spițeria e departe și nu e la îndemână alcali volatil, sĕ se tórne pe gâtulŭ vitei ce începe a se umfla, unŭ păhăruțŭ de rachiu amestecatŭ cu p'atâta untŭ-de-lemnŭ de mâncare. La oi se dă apă cu mai puținŭ alcali volatil. De multe orĭ sătenii îșĭ scapă boulenii lorŭ umflațĭ gonindu'i pe câmpŭ până se obosescŭ și „trece prin ei.“

Orḑulŭ nemistuitŭ de cai. — Fórte adeseorĭ se întâmplă sĕ vedemŭ, că caii noștri slăbescŭ deși 'i hrănimŭ bine cu fênŭ și le dămŭ orḑŭ d'ajunsŭ. Décă nu e vorba de cai bolnavĭ, bĕtrânĭ, rĕu îngrijițĭ și carĭ muncescŭ prea multŭ, pricina acestei slăbirĭ provine — adeseorĭ — din causă că nu mistuescŭ bine hrănirele ce le dămŭ. Acéstă nimistuire, mai alesŭ a orḑului, nu e totd'auna o probă că caii n'au dințĭ séu orḑulŭ e prea tare, ci și o probă de lăcomiă a calului, care nu mestecă bine orḑulŭ séu ovĕsulŭ în gură ci îlŭ sórbe, cum s'ar ḑice. Observațĭ, de curiositate, că caii cei mai lacomĭ, carĭ îșĭ sfîrșescŭ mai curêndŭ porția lorŭ de orḑŭ suntŭ aceia ce-lŭ lépădă mai multŭ... la gunoiu. Pentru a se înlătura acestŭ neajunsŭ e bine a nu pune grămadă orḑulŭ înaintea calului, ci câtŭ se póte de întinsŭ și subțire. E bine, și mai alesŭ pentru caii mai bĕtrânĭ séu celorŭ de muncă, cărorŭ trebue a li se da orḑŭ mai multŭ, sĕ li se hurluiéscă orḑulŭ înainte d'a li se da, séu sĕ se înmóe de cu séră în unŭ vasŭ cu apă curată. Cu chipurile acestea partea mai hrănitóre a orḑului (fecula va trece prin tóte căile degestive ale calului cu mai mare folosŭ pentru elŭ. (»Gazeta Săteanului«).

Editorŭ: Iacobŭ **Mureșianu.**

Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureșianu**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Septemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	107 55	Bonurĭ croato-slavone	105.—
Rentă de hârtiă 5%	94 95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	—.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.30	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	126 10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de hărtiă austriacă	84.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —	Renta de arg. austr.	85.10
Bonurĭ rurale ungare	105.—	Renta de aurŭ austr.	117 00
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.80	Losurile din 1860	141 —
B nurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.90	Acţiunile băncei austro-ungare	864.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 90	Act. băncei de creditŭ ung.	289.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 90	Act. băncei de creditŭ austr.	279.60
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
		Napoleon-d'orĭ	10.00
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.80
		Londra 10 Livres sterlinge	126.20

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 24 Augustŭ st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93—	94—
Renta rom. amort. (5%)	97—	98—
» convert. (6%)	88—	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32—	34—
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
» „ „ (5%)	87—	88—
» » urban (7%)	100—	101—
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	82½	83—
Banca naţională a României 500 Lei	1018	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	270	275
« » » Naţională	214	216
Aurŭ contra bilete de bancă	13.75	14.15
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 4 Septemvre st. n. 1886.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.68	8.72
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.97	10.—
Lire turcescĭ	11.27	11.30
Imperialĭ	10.26	10.29
Galbenĭ	5.88	5.92
Scrisurile fonc. »Albina»	100.50	101.50
Ruble Rusescĭ	121.½	122.½
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Nr. 450 S.
1886.

Concursŭ.

Pentru ocuparea unui postŭ de profesorŭ de limba maghiară precum şi de limba şi literatura românéscă la institutulŭ pedagogicŭ diecesanŭ din Caransebeşŭ, sĕ publică concursŭ cu terminŭ pănă la 10 (22) Septemvre a. c.

Beneficiulŭ împreunatŭ cu acestŭ postŭ sub restimpulŭ de probă este: Salarŭ anualŭ de 800 fl. Pentru cortelŭ 200 fl.

Competenţii au sĕ producă:

1. Atestatŭ de botezŭ că suntŭ Românĭ gr. or.
2. Atestatŭ de maturitate.
3. Absolutoriu de facultatea filosofică.
4. Atestatŭ despre eventuala praxă de pănă aci.
5. In lipsa documentului de sub 3 altŭ atestatŭ, prin care s'ar dovedi cualificaţiunea respectivului pentru limba maghiară şi limba şi literatura română.

Petiţiile sĕ adreséză la Consistoriulŭ diecesanŭ.

Caransebeşŭ, în 14 Augustŭ 1886.

Episcopulŭ diecesanŭ:
Ioanŭ Popasu m. p.

3—3

Nr. 4674/1886

Publicaţiune.

De către subscrisulŭ Magistratŭ se aduce la cunoscinţă generală, că licitaţiunea pentru arêndarea păşunitului de iarnă pentru oi pe hotarulŭ Sighişórei pro 1886/7 se va ţiné **în 25 Septemvre a. c.** Vadiulŭ pentru ambele despărţĕminţe ale hotarului este de 50 fl.

Despre condiţiunile detailate de licitaţiune se póte lua informaţiunĭ la magistratŭ în orele de oficiu.

Sighişóra, 30 Iuliu 1886.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nr. 327.
1886.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕţătorésă la scóla comunală de fetiţe din opidulŭ Haţegŭ se deschide prin acésta concursŭ cu terminulŭ până în 20 Septemvre 1886 st. n.

Emolumentele suntŭ:

In banĭ 400 fl. v. a. şi cuartirŭ.

Doritórele de a competa la acestŭ postŭ au a-şĭ asceme concursele sale bine instruite cu documentele recerute şi cu deosebire despre cunóscerea limbilorŭ patriei române şi maghiare la scaunulŭ scolasticŭ comunalŭ în Haţegŭ.

Dela presidiulŭ magistratului opidului.

Haţegŭ, în 28 Augustŭ 1886.

Bersan,
primarŭ opidanŭ.

2—3

950/1886 polg.

Hirdetmény.

A Zernesti kir. járásbiróság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint ügyvéd Popescu Victor által képviselt Muscanu George és neje Maria felperesseknek ismeretlen tartózkodása Monea Amos alperes elleni 499 frt. 72 kr. o. e. sj. iránti sommás keresetének tárgyalására határnapul 1886 évi September hó 16-ik napjának d. e. 8 órája e biróság előtt kitüzetik.

Felhivatik ennélfogva ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy ügyének czélszerü védelme iránt a részére gondnokul kinevezett ügyvéd Garoiu Miklos zernesti lakos kellően utasitsa, vagy a tárgyalásnál személyesen vagy más megbizott által jelentkezzék, mert különben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonitsa.

Zernest, 1886 évi Iulius hó 20-án.

A zernesti kir. járásbiróság.

Penciu, járásbiró.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.